

Obecní výlet po trase Rychnov u Jablonce nad Nisou – Kopanina – Frýdštejn – Malá Skála - Dolánky - dne 10. 5. 2014

Minimální nadm. výška: 266 m
Maximální nadm. výška: 656 m
Počáteční nadm. výška: 438 m
Koncová nadm. výška: 268 m
Stoupání: 489 m
Klesání: 659 m

Obec Radimovice Vás zve na pěší výlet po trase Rychnov u Jablonce nad Nisou – Kopanina – Frýdštejn – Malá Skála - Dolánky

- Datum: sobota 10.5.2014
- Odjezd z vlakového nádraží v 8.49 hod
- Návrat vlakem v odpoledních hodinách
- S sebou svačinu, pití, vhodnou obuv a oblečení

- Trasa povede mírně náročným kopcovitým terénem

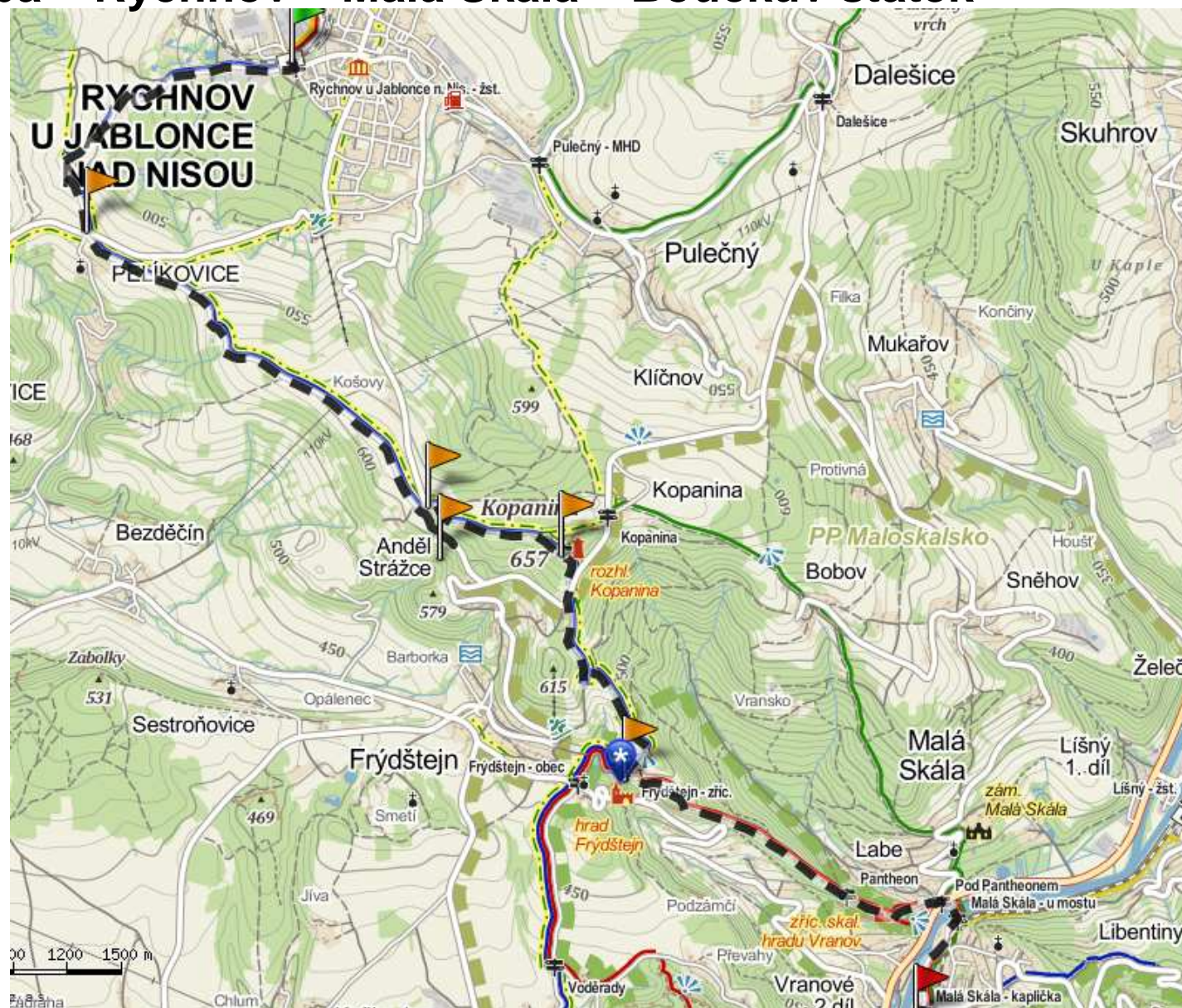
- Cestou bude možnost občerstvení i oběda na Boučkově statku

- Celková délka cca 15 km

- Předběžné potvrzení účasti prosím na:
hana.brozova@email.cz nebo ladandvorak@gmail.com nebo
přímo na Hanku Brožovou a Láďu Dvořáka

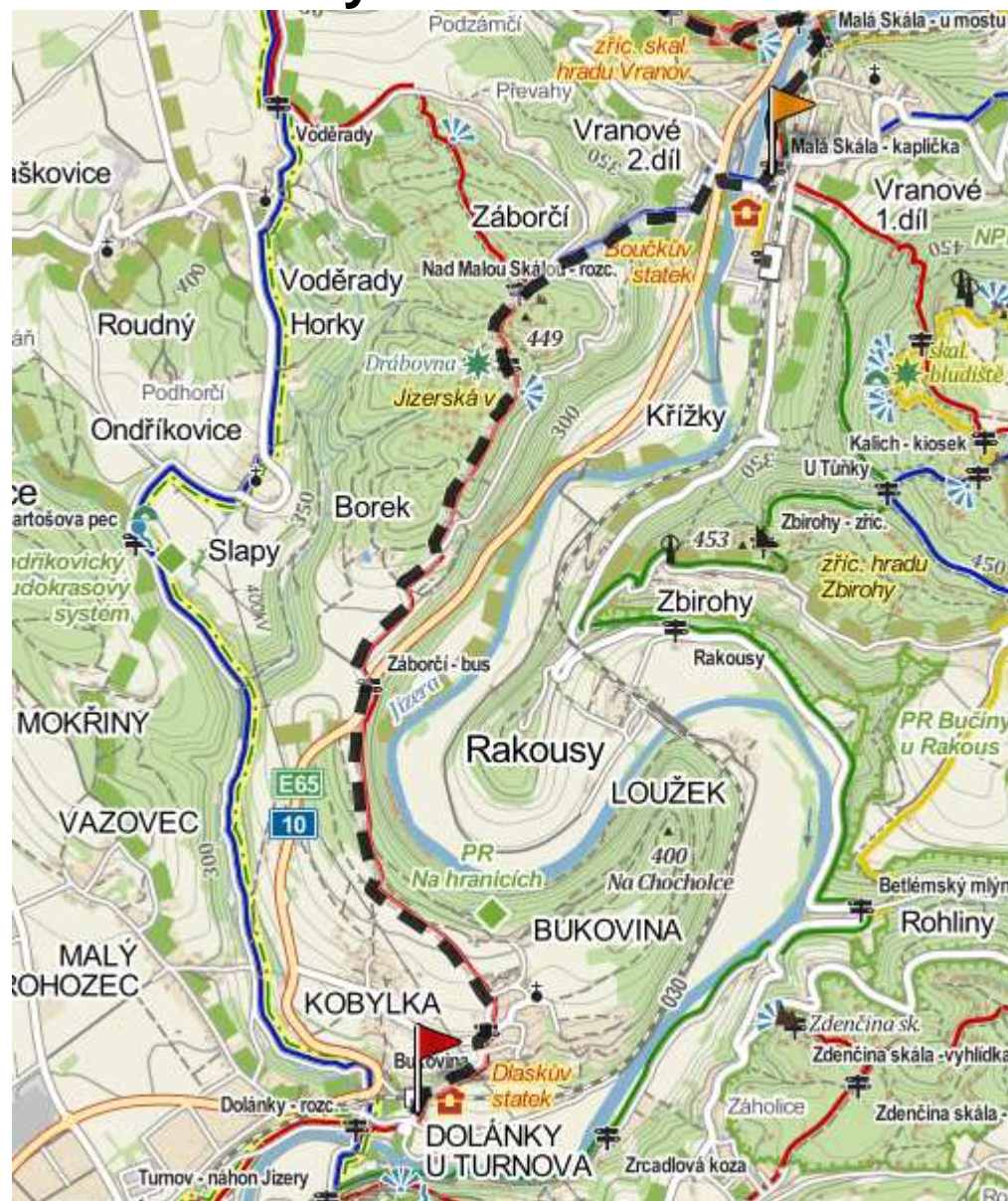

1. Etapa – Rychnov – Malá Skála – Boučkův statek

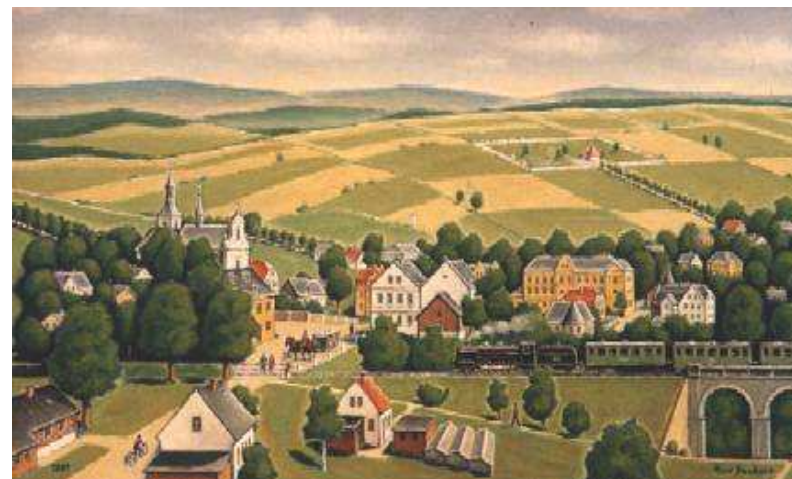
2. Etapa – Boučkův statek - Dolánky

- Osadu **Rychnov** založili s největší pravděpodobností ve 13. století cisterciáni z Mnichova Hradiště. Bohužel až do počátku sedmnáctého století je písemných zmínek o Rychnově poskrovnu, takže se jen velmi těžko hodnotí složení i počet obyvatel. Do 18. století se jednalo spíše o zemědělskou obec. Poté ale došlo k rozmachu řemesel, tkalcovství, výroby dóz z tvrzeného papíru, výroby kopií uměleckých děl pro světské i církevní účely a hlavně výrobě jablonecké skleněné bižuterie. V roce 1856 prořala rychnovskou kotlinu mohutným obloukem železniční trať Pardubice – Liberec. V roce 1911 pak byla povýšena na město. Na počátku první světové války byla v Rychnově postavena továrna na výrobu galalitového zboží, kam v roce 1938 skupina německých podnikatelů umístila výrobu zaměřovacích přístrojů pro válečné účely. V době II. sv. války zde pracovalo kolem 100 Ukrajinek, pracovní síly dodával také zdejší tábor pro politické vězně, z něhož se v roce 1944 stala pobočka koncentračního tábora Gross Rosen. V roce 1945 zažil Rychnov rasantní zlom. Obyvatelstvo města, které bylo do roku 1918 prakticky výlučně německé, bylo v drtivé většině deportováno do Německa. Vzhledem k poloze a hlavní železniční trati se stal shromaždištěm pro deportace nejen rychnovských, ale všech jabloneckých Němců právě bývalý koncentrační tábor. Vylidnění Rychnova po válce a zejména pak zestátnění soukromého vlastnictví v letech socialismu mělo za následek velký úpadek obce. Z této devastace se město dodnes vzpamatovává. Necitlivé zásahy hodně narušily secesní a klasicistní vzhled architektury. Přesto zde dodnes najdeme některé skvosty stavitelského umění z počátku století jako například morový sloup sv. Prokopa, postavený roku 1702, Barokní kostel sv. Václava postavený v letech 1704 – 1712, socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1780 naproti budově I. stupně školy, postavená prý na paměť setkání se strašidlem, a pískovcový kříž na cestě do Pelikovic z roku 1781.

- O vynikajícím rozhledu z kopce **Kopanina** (657 m.) se vědělo již v 19. století. Na jeho konci, přesně v roce 1892 založil turnovský odbor KČT družstvo, které začalo shromažďovat finance na stavbu rozhledny. Na Kopanině odkoupilo pozemek a získalo téměř 3 tisíce zlatých, které na stavbu upotřebilo. Autorem projektu 18 metrů vysoké cihlové věže byl člen odboru ing. Duba z Turnova. Rozhledna na Kopanině byla zároveň symbolem českého národa, který se měl tyčit na pomyslné jazykové hranici mezi českým vnitrozemím a německým pohraničím. Základní kámen byl položen 29. října 1893 a otevřena byla 3. června 1894. Věž z pálených cihel zakončená cimbuřím nesla nějaký čas jméno „Pacltova“ podle turnovského propagátora turistiky Čeňka Paclta. V roce 1936 byla rozhledna zvýšena a zastřešena prosklenou nástavbou. Čelková výška věže se tak zvětšila na 21 metrů. Rozhledna nabízí vynikající výhled na Český ráj – oblast Hrubé skály, zříceninu Trosky a město Turnov, směrem na západ dominuje hora Ještěd, na severu pak černostudniční hřeben s rozhlednou a dále Krkonoše a na východě majestátní hora Kozákov. V údolí pod námi je hezky vidět věž zříceniny Frýdštejn. Na rozhlednu vede 94 schodů, celkem 11 dřevěných a 79 kovových.

- Zřícenina hradu **Frýdštejna** je jedním ze tří hradů jabloneckého okresu. Dobu založení přesně neznáme. Nevíme ani přesně, kdy bylo vytvořeno frýdštejnské panství. Víme však, že bylo majetkem Markvarticů. V roce 1363 jsou zmiňováni páni z Dražic a o 13 let později Jan z Bibrštejna a tak je domněnka, že vznik Frýdštejna je spojen právě s rodem Bibrštejnů. V srpnu 1432 obléhali hrad husité. Majitel hradu Bohuš z Kováně však učinil dohodu, že proti husitům nebude podnikat žádné nepřátelské akce a později dokonce přestoupil ke kališníkům. V roce 1448 pomáhal Jiřímu z Poděbrad při dobývání Prahy. Po jeho smrti v r. 1460 se stal správcem panství Jan Zajíc z Háznuburka. Poté se zde vystřídalo několik majitelů. V roce 1540 koupili hrad a panství Vartenberkové. Majiteli byli však jen krátce, neboť Adam z Vartenberka jako účastník odboje českých stavů proti králi Ferdinandovi I. v letech 1546 - 47 ztratil své statky včetně Frýdštejna. Posledním majitelem Frýdštejna byl Jan z Oprštorfu, který jej koupil spolu s Českým Dubem od krále v r. 1556. Jan však frýdštejnské panství postupně rozprodal, čímž zanikla funkce Frýdštejna, ať již jako panství, tak i jako strážního hradu. Když Oprštorfové v r. 1591 hrad prodávali Zikmundu Smiřickému ze Smiřic, byl již neobyvatelný. Frýdštejn byl typickým skalním hradem a dominoval jak směrem k Hodkovicům, tak do údolí Jizery. Kudy se do hradu chodilo není přesně známo. Patrně vpravo od věže přízemím vlastního paláce, přibytku hradního pána. Vzhledem k tomu, že ve hradě bylo málo prostoru byla celá tato bariéra provrtána řadou světniček a sklepů vytesaných ve skále. Za zvláštní pozornost stojí světnička vytesaná jižně od hlavní věže, kde výklenek ve stěně i oltář naznačují, že jde o někdejší kapli a prostor, který jak nasvědčuje letopočet 1691, byl využíván ještě dlouho po opuštění hradu. Hlavní dominantou hradu je velká hradní věž, postavená na nejvyšším skalisku tak, aby bylo možno obhlédnout široké okolí. Je asi 15 m vysoká a má 9 m v průměru, s dvoumetrovou tloušťkou zdiva. Hrad byl zpřístupněn veřejnosti v 90-tých letech minulého století poté, co turnovský okrašlovací spolek, který v r. 1892 hrad koupil od knížat Rohanů ze Sychrova, dal dochované zdivo zpevnit. O hradu se píše v knize Karolíny Světlé „O Krejčíkovic Anežce“, několikrát se zde filmovalo. Z neznámějších filmů je pohádka „O princezně Jasněnce a létajícím ševci“.
- Strážní hrad **Vranov**, rozkládající se na úzkém a strmém pískovcovém útesu nad pravým břehem Jizery, byl založen Heníkem z Valdštejna okolo roku 1425, ale už na začátku 16. století se uvádí jako pustý. Včetně předhradí zaujímá délku téměř 400 m a v současné době je považován za nejdelší a nejkomplicovanější skalní hrad v České republice. Největších změn doznal v první polovině 19. století, kdy panství koupil textilní podnikatel František Zachariáš Römisch. Ten dal ve zříceninách i blízkém okolí umístit romantické pomníky a mohyly oslavující význačné spisovatele a básníky, legendární hrdiny, české panovníky a vojevůdce. Celé bývalé hradiště nazval **Pantheon**. Dodnes se v areálu zachovala Síň tří císařů na památku vítězství spojeneckých vojsk nad Napoleonem v bitvě národů u Lipska 1813 a spousta spletitých cestiček, jeskyní či pamětních desek. Dominantou Pantheonu je novogotický letohrádek s břidlicovou věžičkou z roku 1826. Pod skalní stěnou se nachází tesaná hradní studna, odkud vede cesta k vyhlídce Zahrádka, vypínající se 60 m nad hladinou řeky.

- Ač se to zdá neuvěřitelné, **Malá Skála** existuje v dnešní podobě teprve od roku 1953, kdy došlo ke sloučení deseti původních obcí. Vlastní Malá Skála, ležící na pravém břehu Jizery při cestě ke Sněhovu, to bylo panství, zámek, pivovar a velkostatek, zatímco osada Vranové, rozprostírající se přes řeku, neměla nikdy ani kostel ani rychtu. Až v roce 1857 se objevil nápis Malá Skála - Vranové jako jméno železniční stanice na trati Pardubice - Liberec. Ani název Malá Skála tu není od nepaměti. Pochází ze 17. století, kdy se panství zmocnil frýdlantský vévoda Albrecht z Valdštejna. První zmínky o Malé Skále pocházejí z roku 1422, avšak její jižní část vznikla jako samostatná ves Vranové již koncem 14. století, kdy spolu s okolními osadami náležely k dominikánskému klášteru v Turnově. Lesy, louky, pole i skály měli tehdy v držení Valdštejnové ze štěpanické větve a od roku 1538 Vartemberkové, kteří zde vládli až do roku 1615. To už ke dvoru náležel i pivovar. Krátce před bitvou na Bílé hoře se panství ujal rod Smiřických, ale pro sympatie ke stavovskému povstání byl jejich majetek po roce 1620 zkonfiskován a připadl frýdlantskému vévodovi a vojevůdci Albrechtovi z Valdštejna, který v roce 1628 udělil Malou Skálu v léno císařskému plukovníkovi Mikuláši Desfoursovi. Po smrti Albrechta z Valdštejna získal Mikuláš Desfours Malou Skálu, Semily a Hrubý Rohozec ve svobodné dědictví. Rod zde potom vládl dalších 175 let, během nichž byl na severní straně nádvoří vystavěn lovecký zámeček s věžičkou pro zvon a hodiny a okolo roku 1700 nový barokní zámek. V roce 1802 koupil zdejší panství průmyslník František Zachariáš Römisch, který se však nezapsal do historie Malé Skály pouze jako stavitel Pantheonu, ale i jako osvětlený zakladatel škol a nadací, o zvelebení ovocnářství a v zámeckém parku vysázel vzácné dřeviny. Roku 1813 založil ve Vranském lese panský hřbitov, kde sám odpočívá. Po jeho smrti prodali dědicové Malou Skálu obchodnímu domu Oppenheimer v Lipsku. Ti opravili zámek v secesním duchu, roku 1869 postavili kapli sv. Vavřince a roku 1879 kapli ve Vranovém. Konec století byl ve znamení zakládání spolků, vznikl Sbor dobrovolných hasičů (1885), Tělocvičná jednota Sokol (1894), začala se rozvíjet turistika.

- Na Maloskalsku se uchovala řada vzácných památek lidového stavitelství. K nejčistším ukázkám pojizerské architektury patří vedle Dlaskova statku v Dolánkách u Turnova i nedávno opravený **Boučkův statek** ve Vranovém z roku 1813. Patrový roubený dům s kamenným hospodářským traktem, sedlovou střechou a vysokou členitou lomenicí doplňuje stodola a přízemní výměnek. Uvnitř se nachází hospoda a expozice muzea a galerie

- Menší pískovcové skalní město na pravém břehu Jizery mezi Malou Skálou a Vranovským údolím se skromnými zbytky středověkého hradu. **Drábovna** - světnička vytesaná v balvanu, který zakončuje pískovcové bradlo na svahu Kozákova. V něm jsou asi v polovině jeskyně Babí a Kudrnáčova pec, v nichž byly nalezeny kamenářské dílny z mladší doby kamenné (2000 let před n.l.). V Babí peci byla též objevena penězokazecká dílna z 15. stol. Drábovna sloužila původně jako strážní hláska. Až do 16. století byli jako drábi označováni pěší vojáci, drábovny pak jejich stanoviště při cestách v blízkosti hranic.

